

PRIMORSKI LOVAC

Izlazi koncem svakog trećeg mjeseca. Članovi Lovačkog Udruženja u Šibeniku, dobivaju list besplatno. Oglasi po tarifi. Vlasnik: Savezno Lovačko Udruženje u Šibeniku. — Odgovorni i glavni urednik LUKA MILIČIĆ, naduč. u Šibeniku. — Tiskara E. Vitaliani i Sin Šibenik.

Br. 1.

ŠIBENIK, marta 1931.

God. I.

NAŠ CILJ

Ni iz reklame, ni iz ambicije, nego iz puke potrebe izdajemo ovaj list da naše želje i upute padnu na plodno tlo koje će dati koristan i zdrav plod.

Drugovi, lovci i prijatelji. Naša lozinka mora biti „Uzgoj“. To nek nam bude glavna misao i preduslov našeg rada bez kojeg nebi nikad došli do žudnog cilja. Rad koji smo danas započeli, mora da urodi obilnim plodom na ponos i diku naših lovaca i šibenskog građanstva.

Lovac mora biti plemenit, pošten, dobar i vjieran drug, obdaren svim vrlinama. Bistra oka i razuma čvrste volje i desnice da bude na čast i korist roda ljudskoga i otačbine svoje. U svakom času kad ga rod ustreba, da bude svijetli primjer u svakom pogledu. Takav, i samo takav mora biti pravi „LOVAC“.

Uz ratara poljodjelca, Majka Priroda je dodijelila i lovca, kao čuvara i uzgajatelja onog što nam je povjerila, i to: vinorodna polja, plodne njive, zelene šume i sve ostalo blago za zemlju.

Vinovu lozu, da nas svojom rujnom kapljicom okrijepi, plodne njive da nam rode pšenicom bjelicom, da othranimo sebe, domaće blago i ptice nebeske. Zelenu šumu da zaštiti našu divljač, da nam u sparini ljetnoj pruži svježe i zdrave hladovine, a u crnoj zimi ogrijev.

Drugovi, imajte na umu — da nije lovac svaki onaj, koji nosi pušku i strijelja divljač. Ne, taj nije lovac, nego divlji i sebični strvinar.

Ponosno ime lovca zaslužuje onaj, koji uzgaja i koji više uzgoji i zaštiti, nego ustrijeli i uništi. Potrebno je da se nešto i odstrani sa zemlje, ali u granicama, jer Majka Priroda je dala čovjeku to pravo i dužnost, da održi na zemlji razumnju ravnotežu i da mu tako naplati njegov trud i požrtvovnost.

Sve ono što uzgojimo i zaštitimo od zla, bilo od nepogodne vremenske ili od nesmiljene ruke zatirača, biti će nam opet dvostruko naplaćeno.

Majke i očevi! Vaša je prva dužnost, da uzgajate svoju djecu. Ljubav i samilost usadite u njihova srca prama svakom božjem stvaranju, čovjeku pa i životinji, jer tko ima milosrdja prama čovjeku,

ima i prama životinji i svakoj najsitnijoj biljci. Predočite im svoju majčinu ljubav i brigu koju imate prama njima, pa da isto tako ima ptica prema svojim ptičima, zečica prema svojim zečićim i t. d.

Zakon i paragraf — istina je — može da spriječi i kazni zlo, ali dobar odgoj i ljubav imaju drugu silnu moć, da bez kazne a sa ljubavlju spriječe u zametku svako zlo, a podstrekavaju na dobro.

Svako zlo, pa bilo to učinjeno namjerno, ili iz bahatosti ili u pijanstvu, uvijek je nepopravljivo zlo, a njegove posljedice većinom potječu od slabog uzgoja. Tu krivicu dijele s njima oni, koji su zanemarili dobar odgoj.

Da sve ovo u kratko svedemo, cilj je naš da u prvom redu zainteresujemo lovce, a i ostalo građanstvo, — misleći na opće dobro i čast našeg naroda; da se bez potvrde ne tamani šuma, ni korisna i plemenita divljač. Da se ne lovi u zabranjeno doba, a to je baš onda, kada se divljač pari i množi. Nije plemenito usmrtiti sitnoj divljači, dječici, — majku — hraniteljicu i zaštitnicu, jer će da skapa od gladi, ili majci odnijeti ili usmrtiti milu joj dječicu za koju bi ona rado život žrtvovala, ali je nemoćna i preslaba prema onoj nemilosrdnoj ruci, da ih obrani, i to onu dječicu koju ona othranjuje da je opet nama žrtvuje. Ptice pjevice pak, nikako i nikada da se ne love, jer su korisne vinogradu, njivi i šumi. Razveseljuju nas svojim milim pjevanjem i slave Višnjeg Tvorca koji se za njih brine.

Drugovi lovci, i svi naši prijatelji, nadamo se i čvrsto smo uvjereni, da ćete poslušati naš glas, da ćete slijediti lijepe primjere ostalih kulturnih naroda, te pokazati svojom plemenitošću, da možemo ponosnog čela i mirne savjesti stati im uz bok, i pokazati da smo ravni svima u svakom plemenitom djelu.

Danas na dan Uskrsnuća i Slave Kristove, molimo Svevišnjega da blagoslovi naš rad i uputi stazom blagostanja ljubavi i mira.

Neka nas uvijek misao prati sa željom, da Veliki Bog poživi na mnogo ljeta Našeg Vrhovnog Pokrovitelje i najvećeg lovca „Njegovo Veličanstvo Kralja Aleksandra I. Karadjordjevića i Njegov Slavni Dom!“

Naši jadi

Na prijašnjem teritoriju kraljevine Dalmacije, nije nikada bilo nikakvog lovačkog zakona, koji bi bio bar donekle regulisao i sveo u granice nerazumno uništavanje korisne divljači. Bile su a i još danas vrijede nekoje naredbe koje su određivale vrijeme lova i lovostaje. Ko je htio da legolno lovi, dovoljno je bilo da zatraži dozvolu od sreske vlasti za nošnju lovačke puške; uplatio bi dvije krune i za tri godine imao je pravo da nosi lovačku pušku i lovi do mile volje. Lovilo se kao i danas, samo s tom razlikom, da danas ima mnogo više pušaka i lovaca, i lovi se u svako doba godine bez obzira na zabranu gore spomenutih naredaba. Sa pravom na nošenje puške, nije broj bog zna kako velik, ali je mnogo veći broj onih, koji su samo prijavili vlasti da posjeduju pušku, a koliki je pak broj onih koji nisu nikako prijavili, suviše je napominjati, jer njih ima opet mnogo više od prvih i drugih. —

Puška

Od svih naših primorskih lovaca, možemo mirne duše reći, da 80% ne zna što je to u pravom smislu lovačka puška i kakva mora da bude. Ne vode nikakva računa o materijalu i izradbi; glavno je da ima jednu ili dvije šuplje cijevi nasadene na kundak i puška je tu. Ona je nenadmašiva: puca ko kalun a ubija na stotine koraca kao grom. Što je starija i duljih cijevi, to je njezin renome veći. Vele nekoji: još moj otac, kad je mlad bio, ubio je iz nje zeca sa jedne strane brda na drugu. Ni jedna nova puška ne može joj na pō hica da baci, a kamo li da ubije. Takvih starih svemogućih pušaka vidimo drevno kod naših seljačkih drugova. Neke su okovane limom, a nekeje vezane žicom da ti se kosa ježi pri pomisli, da takvim oružjem barata razumno čeljade, ne misleći da se kod prvog hica može unesrećiti za cijeli svoj vijek, a vrlo lako odletjeti u vječna lovišta. Takvim puškama često se nesreće događaju, ali se ipak ljudi ne daju razlogu. O kakvom čišćenju i mazanju mašču ni govora. Cijevi ako nisu na dimu oćadale, crvene se od rde, a o unutrašnjosti ne treba ni govoriti. Dosta je lagano udariti o tavan sa uščem cijevi i odmah se vidi od koje bolesti boluje.

Lovče, brate, družo i prijatelju, kad si se jednom prolovao, kupi bar osrednju pušku, ako ti je moguće, ako li pak nije, kani se lova i rdave puške, jer će te prije ili poslije unesrećiti; upropastiti tebe i tvoju obitelj. Ako si nabavio novu pušku, čuvaj je ko oko. Ne daj rdi na nje. Ako si je u lovu upotrebio, čim dođeš koći, valjano je očisti, osuši i namaži mašču koja se za oružje upotrebljava. Tako čuvana puška, biće dugo lijepa, a još dulje će te služiti na tvoju radost i veselje. Nastoj da ti u krv ude, da nikada u kući ne držiš punu pušku. Kad u lov kreneš, ne napunjavaj puške prije nego si na lovište došao. Prije nego u nju fiškeke turiš, pogledaj kroz cijevi. Mnogi radi prašine ture u ušće cijevi komad krpe, pa može u hitnji, vrlo lako, krpu zaboraviti, turiti fišek i opaliti; u takvom slučaju cijev se rasprsnje i nesreća je gotova. Čim je lov svršio, izprazni pušku i pogledaj kroz cijevi. Kad kući dođeš, opet otvori pušku i pogledaj kroz cijevi. Ovo nije ništa suviše, jer se dogodi, da se u društvu razvije bilo kakav razgovor i u razgovoru zaboraviš na fiškeke u pušci, punu doneseš kući i objesiš o klin.

Po običaju, svaki muškarac čim dođe u kuću, osobito mlađi, pa opazi pušku, hoće da je pregleda, i na oko baca, nategne vuk i hoće da škljoca i — puška opali. Baš u ovakvim slučajevima najviše se nesreća događa. Puška ne smije biti izložena da visi kao za ures o zidu, nego je lijepo očisti i namaži pa s njom pod ključ.

Kakvu pušku da kupim?

Ima raznih vrsta i sistema pušaka, ali je najobičnija i najomiljelija dapače najpraktičnija dvo-cjevka. Dandanas, cijevi se prave od raznih vrsta čelika, jer je čelik otporniji prama učinku raznih vrsta bezdimnog baruta, te svaka savjesno građena puška pruža lovcu garanciju kod upotrebe normalnog naboja pa i najjačeg bezdimnog baruta koji se za lov upotrebljava. Tako zvani torčun i damask, skoro se je potpuno zabacilo, kao materijal manje vrijedan. Puške dugih cijevi se ne rade, jer duge cijevi ne pružaju nikakvog boljeg hica, a k tome su vrlo nezgodne u lovu jer je vrlo teško ciljanje na pokretan cilj. Ima i danas pušaka kraćih i duljih

Ko od ovih triju posjednika oružja lovi? Love svi, ali s tom razlikom, da prvi love u dozvoljeno vrijeme, a svi ostali u svako doba, gdje i kad ih je volja. Pravo je čudo da se još po koji zec i jarebica pomiče u našim stranama, jer su to još jedini prastanovnici naših ogoljelih brda. Je li to posljednji zec ili posljednja jarebica u dotičnom kraju, o tome niko ne razbija glave. Može li se ovo nazvati lovom? Ne, i nikako ne! Ovakav način lova, samo je sebično i nerazumno ubijanje i uništavanje koje je dovelo do toga, da su naša brda ostala pusta kao što su s nerazuma i sebičnosti ostala gola. Hoće li još dugo ovo pustošenje potrajati? — Hoće, potrajati će sve dotle, dok naša država ne dođe do jedinstvenog i valjanog lovačkog zakona koji će sve one naše pustopašne i bezobzirne uništavajuće bande svesti u red i kolotečinu Manifesta Nj. Vel. Kralja Aleksandra I. od 6 januara 1929. godine.

cijevi, ali ta razlika od najkraće do najdulje, ne prelazi 10—12 cm. tako da najdulje cijevi cal. 12 ne prelaze 76 a cal. 16, 72 cm.

Za lov u šumi, upotrebljava se puška kratkim i cilindričnim cijevima, da snop sačme i na manju udaljenost može imati što širi promjer. Puške sa duljim cijevima koje su pri ušču sužene, upotrebljavaju se za pregledniji teren tako da se može pucati i do 60 koraka, ali dalje ne.

Cilindrična cijev je u svoj svojoj dužini od nabojišta pa do ušća jednake širine, takva je obično desna cijev, a upotrebljava se na udaljenost od 20 do 40 koraka. Na veće udaljenosti nema nikakva smisla, jer divljač većinom bježi ranjena, pa od nje nikomu koristi. Sužena cijev pri ušču, zove se čokbor, koji može biti polovičan ili potpuni. Puške koje imaju desnu cijev polu a lijevu puni čokbor, upotrebljavaju se na ravninama i čistinama gdje nam je divljač dulje na vidu, te se može pucati i do 60 koraka daleko sa dobrim uspjehom. Dakle, ako si slab ili osrednji strijelac, uzmi pušku, kojoj je desna cijev cilindrična, a lijeva polu čokbor. Ako si pak izvrsan strijelac, može ti puška biti i sa obim cijevima puni čokbor.

Puška na vukove ili Hammerles

U zadnje doba otima sve više maha puška bez vukova, tako zvana Hamerles, a sve više se zabacuje puška sa vukovima. Bez obzira na sjegurnost jedne ili druge, obično se svak odlučuje za novije; dakle za Hamerles. Doduše, Hamerles je nekako preglednija, ništa na njoj ne smeta i ne zapinje. Ntreba natezanja ni spuštanja vukova kao kod prve. To je sve dobro i uredi, ali niko ne ide za tim, da li je ta puška sjegurna i da njezina kočnica pruža za svaki slučaj dovoljnu garanciju. Kočnica kod slabijih Hamerles pušaka, vrlo je iluzorna, te se lovac ne može u nju nikako pouzdati. Stoga rade uzmi pušku sa vukovima, jer ti pruža više sjegurnosti nego li slaba Hamerleska. Hamerlesku dobrim i sjegurim kočnicama valja dobro platiti, što velika većina naših lovaca nije u stanju.

Mehanizam kod Hamerlesa vrlo je kompliciraniji, pa kod slabijeg materijala i izradbe, lako se kvari. Zamaš sakrivenog čekića je malen, pa nema dovoljno snage da prebije jači kapsul, što se sa osrednjom puškom na vukove neće nikada dogoditi.

Municija

U prvom redu treba da je fišek dobar, osobito za bezdimni barut. Karton mora biti jak i kožnat, a glava fiškeka tako uređena, da nepropušta barutnog plina. Kapsul mora biti tako jak, da vlastitom vatom prožme čitav barut u fišek i momentalno ga zapali, inače se barut samo djelomično zapali i hitac nema nikakva učinka. Kod punjenja fiškeka, moramo osobito paziti na mjerenje baruta, da u svim fišecima budemo imali normalnu i istu količinu. To će biti najsjegurnije onda, ako svaki metak baruta mjerimo na zato određenoj težulji. Poviše bezdimnog baruta postavimo najprije tanki katramisani, a onda debeli filcovani masni čep, tako da lagano sjedne na barut. Poviše čepa uspemo određenu količinu sačme, pokrijemo tankim papirnatim čepom i fišek zarubimo, ali ne prejako, jer će se fišek deformirati i teško u cijev ući.

Barut i sačma

Najveći dio naših lovaca upotrebljava obični crni (dimni) barut, to je još najpametnije, jer za bezd mne barute u naših seljaka nema sposobnih

Svijetli primjer ljubavi i dobre volje

Najljepši primjer ljubavi prama ljepoti prirode i dobre volje jest Marjan. Negda zapuštena i neuzgajana vrlet, sada pravi raj zemaljski.

Nepristupačna vrlet Marjana čekala je dugi niz godina na čovjeka, da njezinu sputanu ljepotu i bogastvo probudi, razvije i osnaži, da je ljstvo zavoli i uživa.

Majka Priroda je odabrala Čovjeka da je njeguje, uživa i divi se njezinoj veličini i bogatstvu.

Vrijedni i dični naš predsjednik gosp. Dr. J. Račić, razumio je poziv umirućeg Marjana i nikakvog lijeka nije mu uskratilo, da mu dade život.

Kao lovac plemenitih osjećaja, dobre i jake volje, koji ne preza pred trudom, probudio je tu ljepotu prirode, tako da danas Marjan predstavlja sve ono što čovjek može da cijeni i voli.

Kroz danas podignutu i lijepo uzgajanu borovu šumu, vode nas glatki i široki putevi, te možete pješke ili kojim bilo vozilom obići cijeli Marjan s kraja na kraj.

S prostranog vrha puca krasan vidik na okolicu, na naš plavi Jadran. Na vrhu se nalazi zoološki vrt i prirodoslovni muzej, koji zaslužuje da se vidi i vrijedan je svake pohvale.

Vidi se uvijek napredak, u svemu se opaža red, disciplina i marljivost, te je za svakog posjetnika pravi užitak, bio ili ne bio ljubitelj prirode.

Ali što pak predstavlja Marjan za lovca? to može samo lovac da vidi, čuje i uživa.

Šetajući kroz marjansku šumu, navlastito sada u proljeću, lovčevu oko i uho vidi i čuje, osjeća budjenje novog života marjanskih stanovnika, veselje i zadovoljstvo svega onoga što na njemu žive.

Čujete ljubavni pjev i dozivanje. Jareb jarebici, fazan fazanki, srndać srni — u svetačnom svadbenom ruhu pod pendžere pjeva i na sastanak doziva. Pa jest, proljeće je, novi život, ljubav se budi, ljubav koju ništa ne može da uguši nego sama smrt.

Ali oni se ne boje smrti, jer tu ne grme sebične i izdajničke smrtnje cijevi. Tu vlada ljubav i energija koja je sve to mudro i svrsi shodno uređila. Tu vlada lovac plemenitih osjećaja, naš vrijedni i požrtvovni Dr. Račić. I kad mine dani stasiti i obilja, pa zavitla ljuta bura i približe crni dani, brine se On za marjansko naselje da se prozeblo nahrani, da prezime i dočeka opet proljeće, da u ljubavi stvore nove obitelji i umnože bogastvo čarnog Marjana.

Duša lovčeva sve to zna i osjeća, te i ako mi, šibenski lovci nemamo toga raja na zemlji, ipak mi smo zahvalni gosp. Dr. J. Račiću, jer je pokazao što se može kad se za čim srcem prione. To služl nama za izgled i pouku, te je na čast i nama kao sinovima našeg kršnog primorja. Marjan je naš, jer je dio naše mile domovine, i biser jugoslavenskog Jadrana.

Drugovi, lovci, imajmo Marjan kao svijetli primjer uvijek pred očima, jer to je kadra samo ljubav prama prirodi i dobra volja da učini.

Od srca želimo, da Bog održi i poživi još dugo godina u životu i zdravlju našeg vrijednog predsjednika Dr. J. Račića i njegov Marjan.

pušaka. Vidjeli smo, osobito poslije rata, napunjala se puška raznim vojničkim barutom, koji je isključivo pravljen za pogon kugle; barut zahtjeva vrlo jaki kapsul kakvim nisu provideni lovački fišeci. Da se ovaj barut upali, stavljalo se na dno fiškeka nešto crnog baruta, ali u većini slučajeva uspjeh je bio slab, a često su se događale i nesreće usljed rasprsnuća slabih i neotpornih cijevi. Na količinu baruta naši lovci vrlo malo paze, premda je to glavna stvar za osobnu sigurnost i učinak metka. Kod crnog baruta, razlika od 1/2 pa i 1 g. malo se opaža, ali sa bezdimnim barutom moramo biti jako oprezni, jer na oko neznatna veća količina, ne samo da djeluje na hitac, već stavlja u pogibelj pušku i lovca. Ako naša puška nije po stručnjaku ispitana, povjermimo to jednom starom iskusnom lovcu. On će napraviti nekoliko serija fiškeka, napunjenih raznom količinom baruta a istom težinom sačme. Sve ove serije fiškeka ispucace na određenu dalečinu od 50 koraka i koja serija od pripravljenih fiškeka dade najbolji uspjeh u pokriću, one ćemo se količine baruta držati, pa ćemo imati uvijek normalan i dobar hitac.

Za naš bezdimni prah „Obilićevo“ treba se držati strogo slijedeće mjere:

puška kal. 12, - 19 - 2 g. baruta, 30 - 34 g. olova
 „ „ 16, - 16 - 17 g. „ 26 - 28 g. „
 „ „ 20, - 13 - 14 g. „ 22 - 24 g. „

Barut Obilicevo zahtjeva osobito dobre fiške sa jakim kapsulom, kao : Beka, Sokol ili Njemačke U. Ostali fišeci ne odgovaraju najbolje.

Crni barut:

kal. 12, - 5.5 g. - 6 - g. baruta 32 - 36. g. olova
 „ 16, - 4.5 g. - 5.75 g. „ 23 - 30. g. „
 „ 20, - 3.5 g. - 4 - g. „ 22 - 24. g. „

Svrha je sačme da što u većem broju pogodi divljač i na mjestu usmrti. Da to postignemo, moramo upotrebljavati sitniju sačmu 3 — 3½ mm u promjeru. Ovakvom sačmom na 35-40 koraka pogodan zec, dobiće od 5-10 zrna, a to je sasvim dovoljno da na mjestu ostane, i ako ni jedno zrno samo za sebe nije smrtonosno. Na istu udaljenost ako pucamo sa sačmom od 4 — 4½ mm, zec će dobiti 1 ili 2 zrna, pa ako nije zrno pogodilo u najosjetljiviji dio njegova organizma, on će dalje odmagliti i dugo se mučiti i patiti dok napokon ne ugine. Na primjer, uzmete kokoš i odsijecite joj glavu i puštite je, pak ćete vidjeti koliko će vremena skakati i trzati se dok konačno ne ugine. Sad uzmite drugu i postavite je na 35 — 40 koraka i opalite na nju jedan hitac sitnijom sačmom tako, da dobije 10 — 15 zrna, ostaće na mjestu mrtva, da neće ni nogom trznuti. Zašto to? Evo zašto. Mi smo joj odrezali glavu i ostala je bez jednog bitnog dijela njezina života, ali njezino živčevlje ostalo je nepovrijeđeno, srce još radi i krv kola, pak dok potpuno krv ne izgubi, ova će skakati, lupati krilima i trzati cijelim tijelom dok krv ne izgubi i srce prestane da radi. Pogodena većim brojem sačme, i ako nijedno zrno nije povrijedilo bitnog dijela njezinog organizma, ostaje na mjestu mrtva, a da ni malo krvi nije proteklo.

Sačma je naglo i u jedamput povrijedila množinu živčevlja na više mjesta njezinog tijela, da je usljed naglog poremećenja živčevlja organizam prestao da radi i momentalno je nastupila smrt.

Za jarebice upotrebljava se sačma od 3 i 2½ mm, a za bene i manja. Lisica radi svoje žilavosti, zahtjeva krupniju sačmu, ali ne veću od 4 mm.

Ubojnost puške.

Snop sačme izbačene iz puške, osim širine ima i dubinu (mlaz) što je dubina snopa kraća, to je proboj olova jači, a time hitac i ubojitiji. Kad bi bilo moguće da sva sačma pucnjem izbačena dođe u jedamput na cilj, hitac bi bio idealan. Najjaču probojnu snagu imaju prva zrna u snopu (mlazu), kasnija sve to slabiju. Čista i dobro kalibrirava puška, daje kratak snop (mlaz) pak je jači i probojniji hitac, dok slabo kalibrirana i zapuštena puška, daje duboki snop (dugi mlaz), a time i slabu probojnu snagu, pa velimo da nije ubojita. Osim ispravne puške, ima glavnu riječ ispravna municija.

Čišćenje i održavanje puške

Da puška bude dugo vremena uporabljiva, moramo je valjano čistiti. Čistiti pušku po našem običaju, da se protura nekoliko puta komad krpe kroz cijevi, nije dovoljno, jer puška na taj način nije nikako očišćena. Poslije ovakog čišćenja, još ostaju pri stijenama cijevi razni ostaci od baruta, osobito od bezdimnoga, pak stvaraju razne mrlje od kojih kroz kratko vrijeme nastane rđanje i time puščane cijevi budu upropaštene. Da se to ne dogodi, moramo upotrebiti sljedeći način čišćenja.

Prije svega treba pušku obrisati mekanom suhom krpom, zatim rastaviti. Pušku nasadenu nezgodno je čistiti, a pri tome trpi pregib puške. Često upane među ključeve kakva nečist, pak se puška teško zatvara. Cijevi moramo uvijek čistiti sa donje strane. Najbolje čistilo za pušku, jest vruća hipeća voda. Za jednu cijev potrebno je 5 — 6 litara vode. Cijevi omotamo krpom, da ih možemo držati u ruci, a u nabojište postavimo lijevak, kroz koji lijevamo vruću vodu u cijevi. Kad smo ovako valjano cijevi isprali, osušimo ih suhom mekanom krpom i još vruće namažemo čistim vaselinom ili nitrolinolom, lzvadi se izbacivač i njegovo se ležište očisti i dobro namaže i opet postavi na njegovo mjesto. Sada se dobro očiste i namažu ključevi; kundačić se otare masnom krpom i puška se sastavi, i pošto smo svu valjano više puta otrli masnom krpom, spremi se na svoje mjesto. Poslije dva dana, treba pušku opet pregledati, osobito ako smo pucali bezdimnim barutom, jer se često događa, da se i nakon najboljeg čišćenja pokažu mrlje koje se moraju odmah ukloniti, ako ne želimo da nam se naprave jaruge od rđe u cijevima. Vrela voda opere i očisti sve

DROGARIJA
VINKO VUČIĆ
ŠIBENIK

Foto - Optika,
 fotografski aparati i pribori.
 Naočali - Cvikeri.
 Primaju se popravci.

ANTE FRUA

= ŠIBENIK =
 Ulica Kralja Tomislava.

Skladište
D. M. C.
 i
TRIDENT
 konca.

štetne naslage na nutrnjim stijenama cijevi, što nikakvim drugim sredstvom nismo u stanju odstraniti. Dapače i rđave mrlje možemo vrućom vodom dobro očistiti, ali prije čišćenja moramo željeznom četkom dobro cijevi prostrugati. Mjesto vruće vode, mogli bi još uspješnije upotrebiti vodenu paru, ali zato su potrebne posebne sprave. Osim ovog najboljeg i najcjenijeg načina čišćenja, ima još mnogo drugih, koje ćemo radi pomanjkanja prostora izostaviti i opisati drugi put. Najbolja ulja za čišćenje i održavanje oružja jesu: Nitrol, Curol, Nitrolinol, Ballistol, a u zadnje vrijeme i Askerol. — Sve ove vrsti ulja može se dobiti kod prodaja oružja.

Pas

Lovca bez psa u našim stranama ne može se zamisliti, jer bi to bilo pravo lutanje bez svrhe i cilja, kod ovako rijetke divljači. Mnogi naši seljaci običavaju po nekoliko njih poređanih obilaziti cijeli bogoviti dan čitava brda, bacajući neprestano kamenje desno i lijevo. Ako skoči mršavi zeko te ga ubiju, odmah se ugovara za drugi lov koji će biti beričetniji od ovoga, jer kažu, da tamo u onoj strani ima puno zecova. Ali drugi lov svrši kao i prvi, a i grde. I to naši seljaci vele — „lov.“ Naš seljački lovac ne bira psa. Glavno je da laje, da ima glavu, 4 noge i rep, pak je sve u redu. Naš domaći pas, mješavina je svih mogućih pasjih pasmina. Nauči se nekog vruga njuškati, pa kadkad nagazi i na zeca. Ovakvi psi imaju vrlo slabi lovački nagon, kratka su njuha, ali neprestanim vježbanjem nauče slijediti zečji trag kojeg polako na 5 — 10 koraka slijede pred svojim gospodarom lovcom, dok ga ne digne. O čistokrvnim psima bilo koje vrste, nema govora, a o punokrvnim nikakva pojma. Prepeličara nikako ne cijene, jer ne traži po tragu, pa vele da luta ka budala.

I po našim varošima vrlo rijetko se vidi rasnog lovačkog psa. Obično se vidaju njemački kratko dlaki prepeličar i to u najviše slučajeva križanci. Obično luta po varoši zapušten, nikako dresiran, tako da se i ono malo njegove lovačke sposobnosti slabo može iskoristiti.

Prije rata, kod nas u primorju bilo je mnogo boljih pasa, osobito zečara. Stariji lovci bili su ljubomorni na svoje pse zečare (tako zvane Istrijanke). Čuvali su da se ne izrode, te bi teško dali štene u svoje mjesto, ako to nije bio osobiti prijatelj i lovni drug. Čiste pasmine danas je teško kod nas naći. Čistokrvni Istrijanac bio je srednje veličine, dubokih prsiju, vitak i ustrajan. Kratko bijele dlake sa narančasto blijedim krpama. Tragom je išao brzo i po kadkad štećkao. Zeca a i lisicu odlično je gonio uz glasno štećhanje po više sati. Ovakav pas bio je osobito zgodan u brdovitom i šumovitom kraju. Osobito se je gojio na našim većim otocima: Braču, Hvaru i Korčuli, gdje se je isključivo upotrebljavao za lov na zečeve.

Kakav lovac, takav pas

Kod nas se osim rijetkih iznimaka sa psom vrlo slabo postupa. Gospodar o njemu ne vodi nikakve brige. Pušta ga da slobodno luta i klatari po varoši i polju kad god hoće i koliko god ga je volja. Hrani ga slabo ili nikako. Varoški se šuljaju oko mesarnica i gostiona, nebi li došli do kakva zalgaja, a seoski se bave svakom nečisti i strvinom a u proljeću unište u polju svu silu malih zečeva i jarebičjih jaja.

Ovako zapušteni psi postanu zagrižljivi i nepomirljivi prema čovjeku, jer ga svak tjera, a i udariće ga čim mu trefi. Dosadnije znadu i vrućom vodom ofuriti. — Ima li uopće smisla držati psa na ovakav način? — Kad nastupi sezona lova, tek se lovac sjeti da je imao psa. Sad bi htio, da mu je pas najvjerniji, najbolji i najustrajni. Podje u lov, a pas poslije kratkog traženja, zapravo reći lutanja, umoran leže da opoćine. Lov ga ne interesira; načinom života izgubio je svaki smisao svoga zvanja. Gospodar ga nudi da traži, ali on ne shvaća, dok ga napokon u svojoj nervozi ne lupne. Ali tek sada dolazi najgore. Pas pred batinama ne će napred, već bježi natrag; boji se i nema povjerenja u svog gospodara.

Lovac ljut, skreše onako po domaću i maši se za kamen. A šarov zna što je kamen a vitka rebra — potuli glavu, rep pada se pa bježi, a naš lovac ostade u strani duga nosa psujući i grdeći da se zemlja trese. — Tko je tome kriv?

Pas je ne samo plemenita nego i razumna životinja. Kako s njime postupaš onakov će i biti. U dobra lovca i pas je dobar, a u slaba i nikakva, i pas je nikakav. Psa treba redovito hraniti i čistiti držati ga na čistom i zračnom mjestu. Svaki dan ga izvoditi i vježbati. Neka ne pozna drugog gospodara do tebe. Postupaj s njime lijepo i blago. Imaaj uvijek lijepu riječ i blagi izraz prema njemu. Batina se čuvaj, osim u najskrajnijoj nuždi i to ako je zatečen pri njemu zabranjenom poslu, inače ćeš postignuti protivno. Ako ga hvališ, neka zna zašto ga hvališ, ako li ga pak kudiš, mora da zna zašto ga kudiš.

Budemo li ovako postupali, imaćemo psa dobra, vijerna i poslušna.

Bjesnoća

Mnogi misle da bjesnoća kod psa nastaje usljed slabe hrane, slabog postupanja, žede ili velike vrućine. To nije tako, i to je sasvim krivo mišljenje. Bjesnoća je priljepčiva bolest, koja prelazi od životinje na životinju a i na čovjeka u najviše slučajeva ujedom. Da pas ili koja druga životinja pa i čovjek pobjesni, treba da uzročnih bjesnoća dođe direktno u krv.

Bjesnoća ne nastupa odmah nakon ujeda, već za to treba neko vrijeme koje se naziva inkubacija. Ovaj razmak vremena inkubacije može biti kraći i dulji, tu najviše odlučuje položaj u kojeg je uzročnik bjesnoće postavljen. Mišljenje je, da što je ujed bliže glave, da će bjesnoća prije nastupiti, a što je dalje, kasnije. Pas kod kojeg je nastupila bjesnoća, postane tužan, neveseo. Rado se zavlaci u mračne zakutke i izgubi apetit; ugriza svaki predmet a često guta neprobavljive stvari. Ako je slobodan, pobjegne od kuće i luta bez ikakvog cilja. Putem napada najrade pse, napada i ostale životinje pa i samog čovjeka. Zagriže jedan dva puta i bježi dalje. Obično ne laje, a ako zalaje, glas mu je promukao, te više naliči na zavijanje nego na lajanje. Oči su mu mutne, a donja vilica kao odvojena. Iz usta mu curi pjenušava slina, rep podvlači i tetura kao pijan. Naglo mršavi i propada, trpi silnu žedu, ali vode neće da pije nego bježi od nje, zato se ova bolest i zove Hidrofobija (strah od vode). Pseto kroz 5-8 dana sasvim iznemogne i napokon ugine. — Kod svakog bjesnog psa nećemo uvijek opaziti sve znakove bjesnoće, zato je najbolje čim se opaze i najmanje sumljivi znakovi, zatvoriti ga na sigurno mjesto i prijaviti veterinaru ili ustrijeliti.

Vrlo slični znakovi opažaju se i kod mačke. Ona je mnogo opasnija od psa, jer se od nje ne možemo lako obraniti.

Životinje nagrižene od bijesnog psa moramo odmah zatvoriti i putem vlasti veterinaru obavijestiti, koji će životinju izvjesno vrijeme promatrati.

Čovjeka kojega je ujeo bijesan pas, treba odmah dati liječničj pregledati i na vrijeme uputiti u Pastеров завод.

Mate Katalinić - ŠIBENIK

Trgovina svih vrsta suhih i uljenih boja, firnaisa, lakova i kistova, českog stakla, ornamentalnog i običnog za prozore. Soboslikarska, ličilačka i dekoraterski radnja. Lakiranje automobila sa "Duceo" spritz aparatom.

Pouka i zabava.

Kako se je hranio pračovjek?

Diluvijalni je čovjek baš kao i današnji primitivni čovjek, jeo sve do čega je došao. Nije birao, već bi se zadovoljio s onim što bi mu došlo do ruke. Pošto se znade da onda nijesu poznavali vatre, jeli su stvari prijesne, a pošto su bile kao takove tvrde, imali su zube istrošene. Kašnje su počeli kuhati i to na takav način, da bi toplo kamenje bacali u vodu da je ugrije. Lovili su i ribu po potocim i rijekama. Uz ovu i mesnatu hranu, mnogo su jeli knjenje i plodove bilinske, najprije prijesne, a kašnje ugrijane na način koji smo gore spomenuli. Lovili su i divljač od koje su najobičnije jeli bizonovo i jelenovo meso.

Kad je čovjek upoznao vatru, nastupila je i promjena u njegovoj hrani. On počinje da uživa pečeno meso, a sušio ga je na suncu, da se ne pokvari. Glad, koji je, kažu, najbolji kuhar, naučio ga je jesti svašta, i ako su mu neka jela bila milija. Kao milije poslastice treba spomenuti crve i gusjenice, koje se i danas cijene u Kini.

Potraga za hranom ujedno je silila pračovjeka, da je kao lovac tražeći plijen putovao u velikim čopovima iz kraja u kraj, i tako ne samo doprinosao raširenju ljudskog roda, već i širenju ondašnje prastare kulture.

Starost životinja.

Životinja	Žive do	god.
Jelen	36	god.
Srna	15	"
Divokoza	25	"
Divlja svinja	30	"
Zec	8	"
Kunac	8	"
Medvjed	30	"
Vuk	18	"
Čagalj	15	"
Ris	20	"
Jazavac	15	"
Vidra	16	"
Kuna	12	"
Lisica	15	"
Divlja mačka	15	"
Tvor	16	"
Orlovi	80	"
Sokolovi	200	"
Sova Usara	100	"
Gavran	80	"
Ždral	40	"
Labud	100	"
Čaplja	70	"
Divlja guska	80	"
Galeb	40	"

Na kojim visinama

žive razna divljač?

Životinja	Žive na visinama od	500 do	1800 m.
Jelen	500	1800	m.
Srna	1	1800	"
Divokoza	600	2400	"
Poljski zec	1	1200	"
Planinski zec	800	2000	"
Divlja svinja	200	1200	"
Veliki tetreb	200	1400	"
Ruževac	800	1800	"
Leštarka	100	1200	"
Jarebica krža	1	500	"
Jarebica grivna	300	500	"
Snježnica	1000	2200	"
Medvjed	500	1600	"
Divlja mačka	1	1000	"
Vuk	300	1400	"
Jazavac	1	1000	"
Lisica	1	2200	"
Kuna zlatica	700	2200	"
Kuna bjelica	1	1800	"
Planinski orao	1200	2600	"

Prodaja krzna od divljači u Rusiji.

Ove godine bit će u Rusiji ponudjeno za prodaju razna krzna od divljači i to u količinama kako slijedi:

Komada 800.000 sibirski vjeveriva
" 100.000 bijeli tvorci
" 30.000 crni tvorci
" 5.000 persijaner karakula
" 15.000 crvena lisica
" 10.000 kolinskyja, ždrebadi i pasa
" 6.000 tvorica nerze
" 5.000 bijele polarne lisice.

Prodaja krzna od divljači u Zagrebu.

U Zagrebu su dne 18. II. bile udarene slijedeće cijene krznu od divljači:

Krznina	komad	Đin.	700-720
Kune zlatice	"	"	700-720
Kune bjelice	"	"	700
Vidre	"	"	500-550
Lisice brdske	"	"	280-300
Lisice poljske	"	"	180-200
Divlje mačke	"	"	100-120
Tvorci	"	"	100-120
Jazavci	"	"	75-80
Zičevi	"	"	7
Vjeverice	"	"	4-5
Krtice	"	"	1-1.25

Državno imanje Belje, Kraljevo lovište.

Ovdje ćemo donijeti kratki opis Kraljevskog lovišta Belje, koje je prije rata bilo prvo lovište u Evropi. Opis bi bio slijedeći:

Lovište Belje leži u kutu, kojeg pravi Dunav i Drava, zvan Boranja. Okolo polovice prošlog stoljeća, lovište Belje je iznosilo 231.000 jutara, poslije se je to razdijelilo i došlo je na 110.000 jutara. Nakon rata, kada su se uredile nove granice, Madjarsku je dopalo 24.000 jutara, a našu državu 86.000 jutara, od kojih je 49.000 jutara, šuma, a ostalo su polja, livade i oranice.

Odmah poslije rata bila je ovdje, kao i svagdje, zavladao anarhija, svak je lovio i uništavao divljač kako ga je bila volja. Kako je naša vojska zaposjela Baranju, jedan oficir, komandant naše vojske, u tom odlomku, uvidio je da će sve to uništiti, te je odredio vojničku zaštitu, rastjerao krivolovce i tako spasio lovište od potpune propasti. Čestitom našem oficiru ostala je trajna uspomena i zahvalnost u lovačkim krugovima.

Od tada se Belje počelo uredjivati i podizati, te je opet p stalo jedno od prvih lovišta u Evropi.

God. 1926 prigodom one velike poplave, stradalo je na hiljade glava divljači. Računa se, da je poginulo samih jelenova okolo 2000 komada, divljih svinja 100. srna 300, a sitne divljači ni broja se ne zna.

Šteta od vukova.

Šteta koju su vukovi nanijeli u našoj državi u god. 1913. i 1928. jest slijedeća:

	God. 1913.	God. 1928.
komada konja	236	436
" ždrebadi	—	38
" goveda	—	1028
" junadi	337	201
" ovaca	—	5193
" janjaca	4357	250
" koza	—	2704
" kozlića	2588	110
" krmadi	243	43
" magaraca	—	15
ukupno	7761	10.405

što bi vrijedilo prosiječno okolo 5 milijuna dinara.

NOVI ADLER 30

najsavršeniji, najstabilniji i najbolji

PISAČI STROJ

za put i privatnu porabu. Providjen sa svim novotarijama, gradjen iz najboljeg i najodpornijeg materijala, usprkos toga vanredno jeftin.

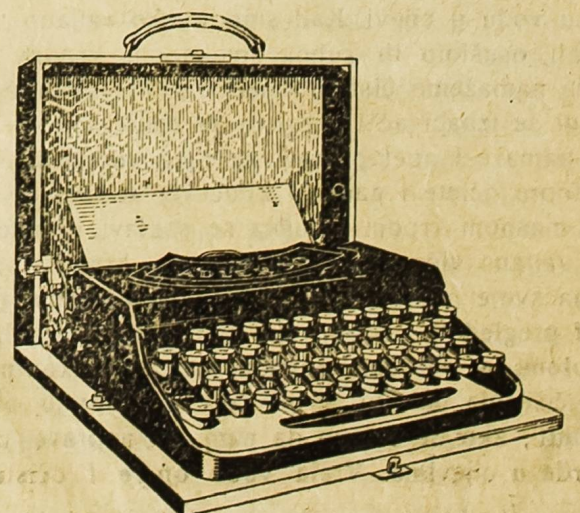
Absolutna ravnoća redaka, uslije i sustava vodoravnog hoda udarnih štampova. Normalna tastatura SA JEDNOSTAVNIM PREOKRETAČEM I PROSTRANO RAZDIJELJENIM TIPKAMA KAO NA VELIKIM STROJEVIMA.

Nenadomjestiv, - desna ruka svakom obrtniku, trgovcu, inženjeru, liječniku, književniku, novinaru, učenjaku, diplomati, privatniku i dami.

Zgodan. Lagan. Malen. Nedostiživ u pisanju više primjeraka na jedan puta. Podpuno vidljivo pismo. Glavni spojevi kola sa strojem na kotač. Stroj na kojemu se može vanredno brzo pisati. Povratnik za kola. Desni produljivač.

GLAVNO ZASTUPSTVO SA KONSIGNACIONIM SKLADIŠTEM
GRGO RADIĆ
ŠIBENIK
ULICA KRALJA TOMISLAVA BR. 3.

NENADMAŠIV!
NENADMAŠIV!

Iz lovačke torbe.

Kako je jedan mladi lovac napunio torbu prepelica.

Jednog jesenjeg dana došle k nama prepelice. Uputi se naš regrut u lov. Putem stigne matora lovca i iz poštovanja, razumije se, nazove mu: „Broitro striče!“ Našto stari odvratit: „Broitro sinovac!“ I upita ga, kud će. Mladi mu odgovori, da ide u lov. Stari radi društva, pozove ga da love skupa. Stigavši u prvu ogradu, počese, bogm, poličati prepelice. Stari opali za jednom i obali je, ali jer nije dobro vidio, upita mladoga: „Je li pala, aann, sinovac?“

Mladi regrut ali berekin, videći da od njegove puške neće prepelice da padaju, smisli brzo berekinski plan, kako da napuni svoj torbak na račun staroga. Stavi ruku nad oči i uvijek gleda za prepelicom, koju tobože stari nije ubio, a kad ga stari opet upita: „Aann, je li je pala?“ Regrut odgovori baš žalosno: „Nije ne, striče, lipo je otišla namo kod česmine.“ Sve kao da nema nego samo jedna česmina. Stari zažme ramenima i ode napred gundajući: „Nu vraga, neda se danas ubiti.“

Napredujući tako, mladi malo izostane, pa kad dodje do ubivene prepelice, brzo je digne i turi u svoj torbak da ne opazi stari.

Tako loveći, pucao kad jedan kad drugi, koja prepelica padne a koja odleti. Mladi puni torbak a stari slabo, jer mladi kupeći, gdje koju bi dao starome, ali većinu sebi.

Kad je dobro napunio torbak, odijeli se od starog da mora kući, te putem razmišlja: „E, da ja budem lovio 15 dana, nebi bio ovoliko nalovio!“ Sav veseo dodje kući i stane perušati prepelice da ih spremi za večeru. Sva se okolina čudila, kako je on mogao onoliko prepelica da pobije a nije znao ni puške držati u ruci.

Došla i večera, i on se nakuklja kao galeb rižota od prepelica i tako zadovoljan ode da spava. Okolo neke ure probudi ga tuđi lov, uzmišale se prepelice u drobu i stanu izličiti vanka. Poslije tolike muke dođe k sebi, i ode u Svete Nediljice te se zakune da neće nikada više ići u lov sa matorim i kratkovidnim lovcima.

Kako se Pajo Škopinčar odlučio na lov lisica i kuna, a kanio zeca, pak se predomislio.

Naš Pajo je i u zabranjeno i u dopušteno doba lovio zečeve, u tolikoj mieri, da ih nebi ni ferata povukla. Dosadi mu taj jednoličan lov, pa jednog dana odluči da lovi samo lisice i kune.

Jednog dana osvane on i Mede na Umini. Mede počme da pribire zečji trag. Priskoči brže Pajo da odstrani Medu od traga, te mu prišapne na uvo: „Ne zeca, već lisicu i kunu.“ Mede potvrdi glavom da je razumio, i podju dalje. Kad je bilo pred podne, baš na Umini, zakotrlja ispred njih lisica, a moj ti Pajo tres iz jedne, pras iz druge, ali lisica ode niz Uminu ravno u Ražine. Pajo i Mede za njom. Pajo moli i kumi Medu: „Aj dragi moj, traži, traži, ako je nadješ, dat ću ti dobar ručak. (Zapravo u njega nije bio pas gladan.) Tražeći tamo i amo, počelo se smrkavati, a i Pajo pred očima, jer ga je lisica nadmudrila, izmorila i izgladnila. Pajo je bio odlučio da će se do podne vratiti kući na ručak, nije ponio sobom ništa da založi, a lisica ga je tako gladna vukla za nos sve do u kasnu noć, ali zalud, nije je uhvatio za rep.

Kad se onako gladan dovuko do kuće, dobro se najede i napije te ode k drugovima. Jadan Pajo nije znao da netko prati svu tu njegovu muku, prije njega se vratio i ispriповjedio drugovima sve.

Došavši drugovima, saletiše ga ovi pitanjima i bockanjem: „O Pajo! di si bio danas cili dan? šta mučiš? šta si se obisio? otreši te dlake od lisice s gaća. Ali Pajo samo mrko odgovara: „Nije ništa, malo sam umoran.“ Ali oni ga se lantali i on se sjetio da oni znadu sve, te mu ne preostade drugo, nego da im sve pripovjedi, okitivši malo nezgodu u svoju korist, ali na kraju nadoda: „K vragu kune i lisice, ja ću odsele loviti kao i do sada, što trevi da trevi. Neće me više ovako zafrigati.“

I tako se Pajo prihvatio opet starog lova, na žalost nas ostalih, koji nismo toliko vješti i nemamo tako dobra zečara, jer se u nas kaže: kud prodje Pajo i Škopinčari, drugome ne treba prolaziti.

Govori se da Pajo i Škopinčari idu u lov i u zabranjeno doba, ali mi to ne vjerujemo, ono love tamo neki drugi, vrag zna koji. Ovi je naš svit čudnovat, ako di pas zaštekće ili puška opali, uvijek na njih slažu.

Op. ur.

Doznajemo da neki odnose jaja iz ptičijih gnijezda i da hvataju mlade ptice i zečiče, te da ih u gradu prodaju.

Upozoravamo gradjanstvo, a k tome i molimo, da ne kupuje i da ne prima spomenuto, jer na taj način pomažu nemilosidno uništavanje, koje je zabranjeno po prirodnom i čovječjem zakonu.

Ne bude li pak ovo vrijedilo, tada ćemo prodavaoca i kupca prijaviti vlasti, koja će proti njima postupati, a k tome ćemo javno iznijeti njihova imena što im neće služiti na čast.

Zasluzena kazna.

Naš lovački kolega N. . . imao je vrlo lijepu kugu u koju je bio silno zaljubljen, ne samo on, nego i susjedov Kastor. Kastor je bio mlad i lijep, pa je i njega Diana zavoljela.

N. . . je bio pravi športman, pak je Dianu uvijek sobom u povodcu vodio. Jednog lijepog proljetnog dana, peče N. sa svojom milostivom na šetnju tako, da je milostivu vodio pod desnom, a Dianu u lijevoj ruci. Naravno, Kastor kao kućni prijatelj, nije izostao.

Ali, tom prigodom, dok je N. . . nešto interesantnijega pripovjedaao, dogodi se mala neprilika, radi koje je milostiva skoro u nesvjest pala, kad je opazila da njezin suprug drži dvoje u povodcu. Ta je Kastorova indiskrecija tako razljutila našeg kolegu, da je odlučio bilo kako da mu se osveti. Sve je mislio kako da Kastora odstrani, a da susjeda ne uvrijedi.

Jeine noći (naš kolega) po običaju, (slučalno) zakasnio toliko, da je milostiva već spavala. Onako mamurana i žedan, uzme bocu i nalije punu čašu; a da u njoj nije opazio sačmu kojoni je milostiva ispirala boce, već onako dalmatinski nagne i saspe s vinom i sačmu u svoj obli trbušić. Legne i slatko zaspe, snivajući kako da se Kastoru osveti.

Sutradan svane lijepo vrijeme i naš kolega odluči da se malo prođe na čistu vazduhu. Uzme torbu, prebaci pušku, prikvači Dianu i ode.

Osim svog biranog i vrlo lijepog (domaćeg) inventara, posjedovao je želudac zamjernog kapaciteta, pa je došlo i skrajno vrijeme da suvišno odbaci. Odloži pušku i torbu, i — ćučne. Ali najednom opazi iza sebe Kastora, pa da ga potjera, što baš u onom času nije bilo lako, mahne rukom i vikne: „Marš!“ — pri čemu se dogodi nešto strašno. Začuje se nekakva čudna detonacija kao kod eksplozija nekog većeg proširnog kalibra tako jako, da je jadan Kastor zamazan i sačmom isprobijan pobjegao jaučući glavom bez obzira, na čudo Diane i našeg kolege.

Kastor bojeći se eksplozije nije više dolazio u pohode Diani, kad je bila uz svog gospodara.

„Primorski lovac“ članovima Lovackog Udruženja i svim prijateljima jedne i druge ispovjesti nazivlje
Sretan Uskrs i Hristos Vaskresel
Dobra Vam Kob!

Vaso Čok i Jovo Paklar
ŠIBENIK (Dalmacija)

Bogato skladište stakla za prozore, šupljeg stakla, porculana, kuhinjskog posuda. Aluminijско, emajlirano, papirnate robe, mineralne vode, bombona i t.d.

Vlastiti proizvod crkv. svijetla

Adresa za brzoj. Čok-Šibenik
Broj računa kod
Ček Zavoda — Sarajevo 4343.

Brzina ptica u letu.

Golub	za 1 sat preleti	70 klm.
Vrana	"	50 "
Čavka	"	60 "
Čvorak	"	74 "
Kobac	"	40 "
Sokol sivi	"	60 "
Galeb	"	50 "
Krstokljun	"	60 "

R.čuna se da Roda u jedan dan može da preleti 200 klm.

DANTEOVA

„Božanstvena komedija“ — PAKAO. sa 76 ilustracija slavnoga Dorè-a, 364 strane formata 35/27 cnt. Preveo prof. Stj. Buzolić. Lüksusno uvezano u zlatu. Komad din. 100. Preko 10 komada fko. poštarine.

Na otplatu po Din. 20.— mjesečno.

Sa naručbom treba poslati prvi obrok (20 D. unapred). Kod pošiljke knjiga zaračunava se pouzećem drugi obrok i poštarina.

Naručuje se kod: Tisk. E. Vitaliani i sin Šibenik

LOVCI! ŠIRITE „PRIMORSKI LOVAC“

Ante Kalauz

ŠIBENIK

Drvodjelska radiona

Izradba tačna

Cijene umjerene

„SLAVIJA“
TVORNICA SAPUNA

Braća Iljadica-Grbešić pok. Petra

ŠIBENIK

Proizvada za domaćice najbolji i najkorisniji sapun za pranje rublja: žuti, zeleni i bijeli.

Bogu moj, lovca!

Zaobljen kao bata! Odijeven i nakićen ko božićni bor, ne fali mu nego pinel za klobukom. Puška sja, da bi se čovjek prikupio za nju. Ruksak se naduo na leđima krijući u sebi svake milosti i gracije božje, tu je: pršuta, sardina, pileta, kobasica, sira, raznih konzerva i t. d. a iz svakog žepa vire tanka grōca trbušastih staklenka kojih sadržina je kadra da janje u lava pretvori. Opasao se trostrukim fišehlukom, a Kastor dao svom gosi desnu pa se ponosno gega.

— Pa kuda, gosparu? — upitam ja.

— Nu, budale! zar ne vidiš da idem u lov. Čaćina mu bora, još me pita. —

— Da, da, ali sam mislio da ćete kamo god dalje.

— Ma kuda ću k vragu dalje, al ne vidiš, o-čoravio, da idem u lov. —

— Oprostite gosparu, nemojte biti uvriđeni. Ja sam samo mislio, — ispričam se ja. — Eh, vidim, u Vas je prava puška da joj na daleko para nema, a čuo sam i za Vašeg psa. Sve se to daleko čuje i zna. —

— Pravo veliš, da se daleko čuje i zna, ali da pitaš pokojnog Antišu iz K. . . ili pokojnog Barišu iz S. . . i još tolike druge, onda bi ti znao što sam ja i moja puška, ali ne ova, nego ona stara. Meni nije trebalo iz nje ciljati, nego onako, prešapoko odpasa opaliti i bilo je gotovo.

— Ma kako to, gosparu, da ta ne valja? — upitam ja.

— Kako da ne valja? Ovake nema u tri bavinine, samo slušaj pa sudi. Ovo ti je puška da je u carevu dvoru nema. Čista kao sunce, pa se sjaje kao lice djevojačko. Fišeci najbolji, prah najjači, a tvrdo olovo kao da je od mazije saliveno. Nego znaš šta? Olovo iz nje potisnuto velikom snagom praha, proleti takvom brzinom kroz zeca ili jarebicu, da to divljač i ne osjeti, pa bježi dalje kao da ništa nije ni bilo. Goru joj njezinu, ja opalim u zeca, a on napred, opalim u jarebicu, a ona ni pero da mi ostavi. Eto, sad znaš kakva je moja puška, i to je baš ono, radi česa ne valja. Toliko

te divljači nadem i masu fišeka izgorim, pa nikada ništa. Vaše seljačke puške, vrag vam ih odnio, nebi ih čovjek s puta digao, a ubiju ka gromom. Eto, vidiš, to je moja nesreća i najveća žalost. Više mi puta dođe da s njom o kamen lupnem. I jučer, da ne bude bilo Mate, bio bi je sunca mi božjega svu s kamenom na kamen stukao. Slušaj, ovo ti je ko da ti živi Bog govori. Tako mi spasitelja, prodaću je i kupiću kakvu staru zardalu puščetinu, pak ću bar lova imati. —

— Tako je, tako gosparu, ko da iz Vas Bog govori, — potvrdim ja.

Gospar ode, a odem i ja.

K. EVANGELISTA

naslj. N. ROSSI, Sibenik.

Skladište
gvoždjarije
na malo i
veliko te
gradjevnog
materijala

LIMARSKA RADIONA

Skuzajte, misli san da ste fica

Nema dvojbe, boduli su vrsni lovci i poznati junaci. Kod njih nema kao kod nas običnih ljudi — svinjske sreće — već gdje namjere, tu se ruši.

Evo što mi je baš ovih dana pričao jedan naš drugovac sa otoka B.:

— Iša san jednu nediju rano u kaču i doša san u jedan veliki bušak. Moj „Kolumbo“ tarči tamo i ovamo i išće. Reka bi, — na, sad će zec ispri njega. Kolumbo išće, a ja za njim. Kad smo došli usrid buška, vidin ja na jednoj grani od hora jednu lipu ticu, kakovu još nisan nidar vidi. Bila je deboto sva zelena, a imala je daleki rep. Priko kreljih i oko kjanya bila je čarnjena. Ni bila veća od oreba, a bilo ju je lipota gledat. Stav ja veselo pušku na oko i omiran, omiran da je udija ubijen. I kad san dobro omiri, potegnem i — pun. — Kako je zadimilo, parilo je da se je cili bušak užega. Pas šćecne, a ja skoč o-namo da je čapan. Kad ja blizu, a ona me gleda i misti se iz noge na nogu, kako da se ruga snamin. Ja veselo skinu klobuk i po malo, po malo da ću je živu čapat, i baš da ću je klobukom pokrit, a ona meni: „Bon jorno šjor Toni.“ — Kad san ja to ču, ispa meni klobuk i puška iz ruke i poče san se od straha trest kako prut na lozi. Jedva san njoj reka: „Skuzajte, misli san da ste tica.“ E, poboga! — tote već ni bilo čekanja. Ostav ja pušku i klobuk i biž ča god san moga boje. Bižin ja, biži i Kolumbo, da smo jedva živo doma došli prez puške i klobuka.

Kad san doša doma i malo odaha, iša san udija u Don Kuzme i plati mu misu za pokoj one duše ča mi se je prikazala. Od tad je već nisan nidar vidi.

Upozorujemo članove našeg udruženja koji nijesu isplatili članarinu za god. 1931. i za ostale godine, neka to čim prije učine bar do dana skupštine inače će u smislu društvenog pravilnika biti isključeni iz društva.

UPRAVA S LOV. DRUŠTVA.

Otvorili smo

od 1. aprila 1931.

našu modernu prodavaonu cipela

U ŠIBENIKU

Kralja Tomislava 122.

Posjetite nas

Bata

Kr. ovlaštena prodaja baruta, dinamita, eksploziva i eksplozivnih rasprskavajućih smesa

FRANO GRUBISIC - ŠIBENIK

Bogato skladište lovačkih potreština, lovačkog oružja, lovačke municije, te ostalog nevojničkog municionog pribora.

BORIS BERGER - ŠIBENIK

Brzjavi : BERGER - ŠIBENIK

Skladište najfinijih engleskih i českih štofova. Izradjuje najmodernija muška i ženska odijela kao i vojnička, a ima sve pribore za vojničke uniforme.

DROGERIJA "NADA" ŠIBENIK

PH. MR. PETAR TORRE

Najefinije i najbogatije nabavno vrelo za droge, kemikalije, gospodarske potreštine i parfimeriju.

JOSIP TARLE

MJEŠOVITA

TRGOVINA

NA VELIKO

I MALO

UTEMELJENA GOD. 1895.

ŠIBENIK

(Dalmacija)

Brzjavi : JOSIP TARLE

Telefon br. 44.

DR. MARKO TARLE - ŠIBENIK

Komisijonalna prodaja žitarica i kolonijala. Na skladištu uvijek svježa i prvorazredna roba

Salamon Brüller

Poznato je da najbolju robu i uz najpovoljnije cijene dobijete samo u pomodnoj radnji

ŠIBENIK - Ul. Kralja Tomislava 42

LOVRE BEGOVIĆ
ŠIBENIK

PODUZEĆE

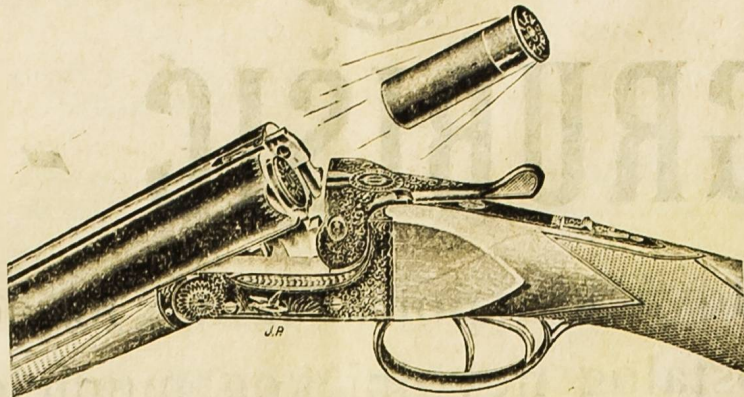
AUTOBISNO

Pruga:

Šibenik-Benkovač-Zemunik-Nin. — Svakiđasnji saobraćaj. — Polazak iz Šibenika u 1.15 pos. p., povratak iz Nina jutrom u 5 sati. Ugodna i sigurna vožnja sa udobnim i brzim autobusima prerađazrednih tvornica. —

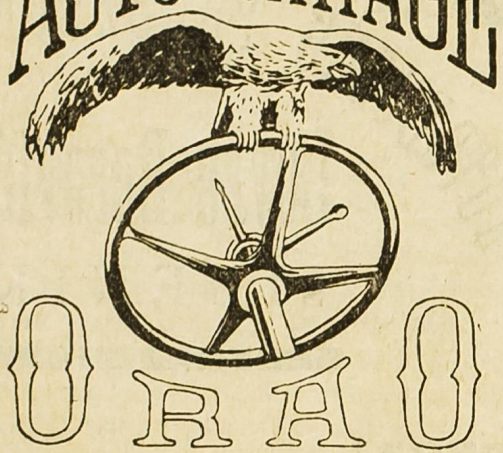
JOSIP JADRONJA

Generalno zastupstvo za Jugoslaviju glasovite belgijske tvornice lovačkih pušaka i praznih čaura firme „BRAEKERS“

Prodaja se vrši samo uz originalne tvorničke cijene.

AUTO-GARAGE

NAJAM AUTOMOBILA

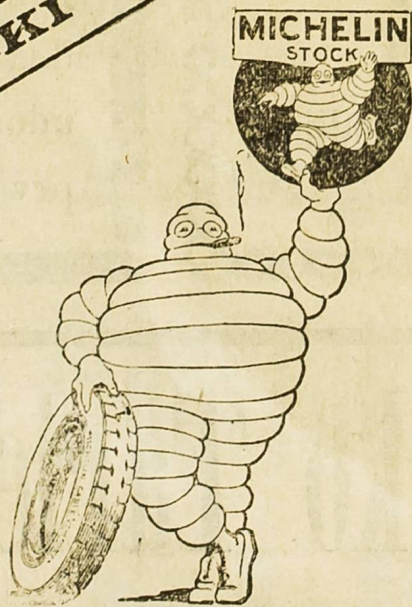
SKLADIŠTE:
BENZINA, ULJA I GUMA

TEL. 52.

Na skladištu uvijek roba svježa i prvorazredna

Posluga tačna!

AUTOMOBILSKI PRIBOR

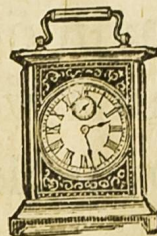

Cijene umjerene!

ZLATARSKA RADNJA ANTE FANTULIN

ŠIBENIK - UL. KR. TOMISLAVA

Veliki izbor dragocijenjenih predmeta Narodne Dalmatinske izrade u zlatu i srebru.

Naočale za ljeto u svim fazonama te svih ostalih u zlatarsku struku spadajućih predmeta

Popravke svake vrsti uz najniže cijene

ŠIME ANTIĆ

ŠIBENIK

Trgovina manufakturnom robom na malo i veliko. Veliki i bogati izbor. Cijene umjerene.

Rade Berić - Krojačnica

ŠIBENIK

Veliki izbor najboljih štofova. Izradba prvorazredna i brza. - Cijene umjerene.